

Univerza v Ljubljani
Medicinska fakulteta
Katedra za družinsko medicino

MEDICINA NA PODEŽELJU IN V ODMAKNJENIH KRAJIH

Navodila za vaje

Prva izdaja

Študijsko leto 2017/2018

Ljubljana, julij 2017

MEDICINA NA PODEŽELJU IN V ODMAKNJENIH KRAJIH

UČNO GRADIVO – NAVODILA ZA VAJE

1. izdaja

Uredniki: Marija Petek Šter, Davorina Petek

Avtorji: Marija Petek Šter, Davorina Petek, Igor Švab

Izdalo: Združenje zdravnikov družinske medicine

Copyright © Združenje zdravnikov družinske medicine – 2017

Vse pravice pridržane.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

614.2(1-22)(075.8)(076)(0.034.2)

PETEK Šter, Marija

Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih. Navodila za vaje
[Elektronski vir] / [avtorji Marija Petek Šter, Davorina Petek, Igor Švab]. - 1.
izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Združenje zdravnikov družinske medicine, 2017

Način dostopa (URL): <http://www.mf.uni-lj.si/kdm/dodiplomski-pouk>

ISBN 978-961-6526-75-3 (pdf)

1. Gl. stv. nasl. 2. Petek, Davorina 3. Švab, Igor
290818048

Vsebina

Predgovor k prvi izdaji	4
Učitelji in sodelavci pri predmetu »Medicina v odmaknjenih krajih in na podeželju«	5
Namen, cilji in metode	6
Struktura in potek predmeta	6
Ocenjevanje	7
Literatura	7
PRILOGE	8
A. Navodila za pripravo seminarske naloge	8
B. Evidenčni list	9
C. Ocenjevalni list	10
D. Evaluacija pouka: Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih	12

Predgovor k prvi izdaji

Delo zdravnika na podeželju predstavlja poseben izziv, saj zaradi oddaljenosti od centrov in bolnišnice bolniki pričakujejo, da le ta za njih stori kar največ v domačem kraju. Zdravnik v malem kraju ni samo zdravnik, ki bo v ambulanti čakal, da ga obišejo bolniki, ampak je tesno povezan s skupnostjo, v kateri deluje in pogosto tudi živi.

To za zdravnika pomeni, da mora imeti dodatna znanja in veščine, da lahko zadovolji potrebe svojih bolnikov in skupnosti. Ni vedno lahko, saj pričakovanja bolnikov ter po drugi strani kolegov kliničnih specialistov včasih presegajo možnosti, ki jih zdravnik ima, kar je potrebno vrednotiti, ko ocenjujemo delo zdravnika v oddaljenih krajih.

Da bi študenti spoznali, kaj pomeni biti zdravnik v oddaljenih krajih in na podeželju, smo se na MF v Ljubljani odločili, da to omogočimo študentom z izbirnim predmetom. Izbirni predmet »Medicina v oddaljenih krajih in na podeželju« je namenjen študentom 4. in 5. letnika medicine; obsega tri tedne pouka, ki poteka pretežno v podeželskih ambulantah pri mentorju po individualni učni metodi (mentor-učenec). Idealno bi bilo, da študent v času opravljanja vaj v ambulanti v kraju tudi biva, saj tako najlažje spozna utrip dela in življenja na podeželju.

Po teoretičnem uvodu s teoretično predstavitev značilnih primerov zdravstvenih obravnav v podeželskem okolju, študenti nadaljujejo z delom v mentorskih ambulantah na podeželju. Vmes so preko sodobnih medijev povezani z učitelji in asistenti pri pouku, ter pripravijo zaključno predstavitev v obliki seminarske naloge, ki jo predstavijo vsem v pouku sodelujočim učiteljem, asistentom in študentom pri predmetu.

Zaradi lažjega izvajanja pouka, smo pripravili navodila za vodenje pouka ter navodila za študente s podrobnim opisom vsebin. Navodila, ki so pred vami na kratko razložijo vsebino predmeta, organizacijo pouka ter vsebujejo navodila in obrazce za izvedbo posameznih nalog.

Marija Petek Šter in Davorina Petek

Ljubljana, julij 2017

Učitelji in sodelavci pri predmetu »Medicina v odmaknjenih krajih in na podeželju«

Učitelji in asistenti: prof. dr. Igor Švab, prof. dr. Marija Petek Šter, prof. dr. Davorina Petek, asist. Vesna Homar

Pomembni kontakti:

Tajnica Katedre za družinsko medicino: gospa Lea Vilman
(tel. 01 438 69 15, e-mail: kdrmed@mf.uni-lj.si)

Gradiva in obvestila: Na spletni strani katedre za družinsko medicino:
<http://www.mf.uni-lj.si/kdm/dodiplomski-pouk> ter na spletni učilnici:
<https://pouk.mf.uni-lj.si/mf/course/view.php?id>

Seznam mentorjev: Seznam mentorjev našli v spletni učilnici. Ko se odločite, pri kateremu mentorju želite opravljati vaje, to sporočite tajnici katedre, ki bo pridobila potrditev sodelovanja s strani mentorja.

Namen, cilji in metode

Namen pouka: Študentom predstaviti delo in življenje zdravnika v odmaknjenih krajih ter pomagati oblikovati stališča bodočih zdravnikov do dela zdravnika na podeželju.

Cilji:

1. Naučiti študenta posebnosti in omejitev dela zdravnika na podeželju in v odmaknjenih krajih.
2. Naučiti študenta nekaterih kliničnih veščin, potrebnih za delo zdravnika na podeželju in v odmaknjenih krajih.
3. Utrditi pozitivna študentova stališča do ugleda zdravnika na podeželju in v odmaknjenih krajih.

Metode:

- Predavanja
- Seminarji
- Delo študenta v ambulanti
- Izdelava seminarja

Študentove obveznosti

Študent mora pri predmetu opraviti naslednje študijske obveznosti:

1. Se udeležiti uvodnega srečanja
2. Aktivno sodelovati na vajah v ambulanti (12 delovnih dni) in pridobiti zahtevane veščine
3. Se udeležiti vmesne telekonference z asistentom
4. Pripraviti seminarsko nalogo
5. Se udeležiti zaključnega srečanja in predstaviti seminarsko nalogo
6. Izpolniti zaključno anketo pri predmetu (priloga D)

N zaključno srečanje mora študent prinesiti mentorjevo oceno (priloga C) in evidenčni list prisotnosti (priloga B) iz katerega mora biti razvidno in s podpisom mentorja oz. asistenta potrjeno, da je opravil vse zahtevane obveznosti.

Struktura in potek predmeta

Predmet poteka kot izbirni predmet, v obsegu treh kreditov. Sestavljen je iz več delov:

1. Uvodnega seminarja, kjer se seznanite z delom zdravnika na podeželju in prejmete natančna navodila o poteku predmeta ter navodila za seminarsko nalogo. Termin uvodnega srečanja je za vse slušatelje skupen in poteka na MF v Ljubljani.

2. Delo z mentorjem v ambulanti in na terenu. Zaželeno je, da vas mentor čim bolj vključi v delo in vam predstavi tudi delo in življenje zdravnika na podeželju. V ambulanti z mentorjem ste 12 delovnih dni poln delovni čas; urnik dela v ambulanti je prepuščen vama z mentorjem, lahko poteka tudi med vikendi, prazniki ali med semestralnimi počitnicami.
3. Približno na sredini pouka se z asistentom slišite preko elektronskih medijev – npr. preko Skype in poročate o poteku vaj ter prejmete dodatna navodila in pomoč pri pripravi seminarja. Asistent vam je na voljo za dodatne konzultacije.
4. Priprava seminarske naloge, ki jo pripravite v skladu z navodili, ki so v prilogi A. Seminarska naloga predstavlja vaše samostojno delo, mentor v ambulanti oz. asistent pri predmetu pa sta vam pri pripravi naloge lahko v pomoč.
5. Ob koncu se vsi slušatelji, skupaj z mentorji in učitelji srečamo na zaključnem srečanju, kjer predstavite svoje izdelke. Srečanja bo praviloma potekalo v ruralnem okolju.

Ocenjevanje

Ocena je sestavljena iz naslednjih elementov:

- Mentorjeva ocena
- Ocena, ki jo oblikuje asistent oz. učitelj na osnovi sodelovanja pri pouku in predstavitve seminarja

Mentorjevo oceno (priloga C) študent prinese na zaključni seminar z ocenjevanjem. Ocena je številčna; od 5 do 10; polovico k oceni prispeva mentorjeva ocena dela, drugo polovico pa ocena asistenta, ki jo oblikuje na osnovi sodelovanja študenta pri pouku ter ocene seminarja. Če je študent med oceno, se le ta zaokroži navzgor.

Literatura

1. Švab I, Rotar Pavlič D eds. Družinska medicina. Ljubljana: Združenje zdravnikov družinske medicine SZD, 2012.
2. Bruce Chater A, ed. WONCA Rural Medicinal Educational Guidebook. Dosegljivo na: <http://www.globalfamilydoctor.com/groups/WorkingParties/RuralPractice/ruralguidebook.aspx> Dostop 25.6. 2017.

PRILOGE

A. Navodila za pripravo seminarske naloge

Seminarsko nalogo lahko naredite tako, da pripravite video posnetek ali pa pisni izdelek na sledeče teme:

➤ **Zdravnik družinske medicine, ki dela v ruralnem okolju**

Študent oblikuje vprašanja, ki jih zastavi svojemu mentorju in so vezana na delo in življenje zdravnika družinske medicine v ruralnem okolju.

ALI

➤ **Zgodba bolnika, ki je potreboval zdravstveno pomoč in jo je dobil v ruralnem okolju**

Študent oblikuje vprašanja, ki jih zastavi enemu bolniku, ki ga je spoznal med ambulantnim delom v ruralni ambulanti, da bi izvedel, kako bolnik doživlja svojega zdravnika, kaj od njega pričakuje, ali so njegova pričakovanja izpolnjena ter kaj je tisto, kar bi bilo po mnenju bolnika še potrebno za izboljšanje stanja

ALI

➤ **Celostna obravnava bolnika v ambulanti ali na terenu**

Študent naj v obliki videa ali seminarske naloge predstavi primer bolnika, kjer je bila potrebna celostna oskrba bolnika z vključitvijo širšega tima v obravnavo. Na primer: hišni obisk pri starejšem bolniku, ki ga s svojim timom vodi zdravnik družinske medicine.

Seminar naj ima naslednje podnaslove:

1. Osnovni podatki o ambulanti, v kateri ste opravljali vaje (lokacija, kratek opis pogojev dela in tima, število in struktura opredeljenih pacientov, oddaljenost pacientov do ambulante in njihova dostopnost do ambulante, oddaljenost do bolnišnice, druge posebnosti v organizaciji dela)
2. Zakaj sem se odločil, da izberem ravno to temo (intervju z bolnikom ali zdravnikom ali opis celostne obravnave bolnika)?
3. Seminarska naloga: Predstavitev intervjuja z bolnikom ali zdravnikom ali opis celostne obravnave bolnika v obliki video posnetka ali pisanega seminarja.
4. Komentar k seminarski nalogi:
  - Česa sem se naučil?
  - Kaj mi je dalo misliti?
  - Kako zadovoljen sem bil s seboj?

Študent na zaključnem seminarju predstavi svojo nalogo tako, da prikaže in komentira posnetek ali pripravi power point predstavitev na izbrano temo (lahko je video samo del predstavitve). Predstavitev, ki naj vsebuje tudi nekaj osnovnih podatkov o okolju, naj ne bo daljša od 10 minut, sledi še čas za razpravo.

B. Evidenčni list

EVIDENČNI LIST PRISOTNOSTI PRI VAJAH IN SEMINARJIH – MEDICINA V ODMAKNJENIH KRAJIH IN NA PODEŽELJU

Ime in priimek študenta: _____

Študijsko leto: 2017/18

Aktivnost	Datum	Podpis vodje vaj/seminarja/mentorja
Uvodni seminar		
Vaje v ambulanti		
Mentorstvo na daljavo – Skype konferenca		
Seminarska naloga		
Zaključni seminar s predstavitvijo seminarske naloge		

C. Ocenjevalni list

OCENA DELA V AMBULANTI

Ime in priimek študenta: _____

Ime in priimek mentorja: _____

	Odlična/en	Dobra/er	Pomanjkljiva/v
Motivacija za delo/učljivost			
Odnos do mentorja in sodelavcev			
Spoštovanje pravil, ki veljajo v ambulanti			
DRUGO: _____			
DRUGO: _____			
Ocena vaj v ambulanti (5-10):			
Kratka utemeljitev ocene:			

OCENA SODELOVANJA PRI POUKU IN OCENA SEMINARJA

Ime in priimek študenta: _____

Ime in priimek asistenta: _____

	V Celoti	Deloma	Pomanjkljivo/NE
Sodelovanje pri pouku, konstruktivna razprava			
Odnos do asistenta in kolegov			
Spoštovanje pravil, ki veljajo na vajah			
DRUGO: _____			
Seminar vsebuje vse zahtevane vsebine			
Analiziral je svoje delo v ruralni ambulanti			
Povzel je svoja opažanja, dvome in občutja			
DRUGO: _____			
Ocena seminarja (5-10):			
Utemeljitev ocene:			

D. Evaluacija pouka: Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih

Predmet Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih: vprašalnik za študente ob zaključku študijskega leta

Prosimo, ocenite vsebino in kakovost pouka pri predmetu Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih

Pomembno je, da odgovorite tako, kot mislite, oziroma, kot velja za vas.

1. spol M Ž starost _____

Zanima nas, kaj ste se naučili in katere veščine ste osvojili in katera stališča ste privzeli pri predmetu **Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih**

Pri kompetencah, ki so naštet, naredite križec pri oceni, ki velja za vas:

1 - sploh ne 2 - malo 3 - srednje 4 - pretežno 5 - v celoti

	1	2	3	4	5
Vpogleda v delo zdravnika v ruralnem okolju					
Značilnih dilem, s katerimi se srečuje zdravnik v ruralnem okolju					
Prepoznavanja pomena dobrega odnosa in sporazumevanja za delo zdravnika					
Pomena zdravnikovih sodelavcev					
Pomena sodelovanja z lokalno skupnostjo					
Specifičnih tehnik dela, kot je hišni obisk					
Spoznanja, da je mogoče mnogim bolnikom pomagati že v lokalnem okolju					
Da lahko zdravnik skrbi za populacijo od 0-99 let					
Spoznanja pomena družine v primeru bolezni družinskega člana					
Razumevanja bolnika kot celote telesnih, duševnih in medosebnih (socialnih) procesov (bio-psiho-socialne celote)					
Sprejemanja različnosti pri ljudeh					
Spoznavanja različnih kompetenc in odgovornosti zdravnika					
Se zavedel lastnosti, ki jih bolniki od zdravnika pričakujejo					
Krepitve občutka samozavesti					
Povečanja motivacije za delo v ruralnem okolju					

2. Ste osvojili še kakšne veščine, spretnosti ali znanja oz privzeli dodatna stališča? Katera (prosimo, napišite)?

---

3. Prosimo, ocenite (od 1 do 5) dejavnosti predmeta Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih:

1 - nezadostno 2 - zadostno 3 - dobro 4 - prav dobro 5 - odlično

predavanja	
vaje na fakulteti	
vaje v podeželski ambulanti	
zaključni seminar z ocenjevanjem	
predmet kot celota (vsi učni procesi in dejavnosti skupaj)	

4. Kaj ste pri predmetu *Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih*

pogrešali – kaj bi dodali?

Zakaj?

---

5. Kaj bi pri predmetu *Medicina na podeželju in v odmaknjenih krajih*

spremenili?

Zakaj?

Hvala za sodelovanje!